

Help, onze productiviteitsgroei daalt! Vijf tips om uw productiviteit op te krikken

30 april 2019, 14:40

Pascal Pollet

België is het vierde meest productieve land ter wereld. We moeten enkel Noorwegen (en zijn olie), Luxemburg (en zijn banken) en Ierland (als belastingparadijs) laten voorgaan. Resultaten om trots op te zijn, ware het niet dat de productiviteitsgroei de laatste jaren sputtert. We starten daarom een reeks met tips om uw productiviteit te verbeteren, waarvan dit het eerste deel is.

Productiviteit is de verhouding van de output ten opzichte van de inputs en wordt door economen op verschillende manieren gemeten. De arbeidsproductiviteit is het gemakkelijkst te meten en is de toegevoegde waarde die per persoon (VTE) wordt gecreëerd. Innovatie ligt aan de basis van de productiviteitsgroei die de basis vormt voor de welvaartsgroei op de lange termijn.

In de Westerse wereld daalde sinds 2000 de jaarlijkse productiviteitsgroei van ca. 2 procent naar ca. 1 procent. In België is de vertraging van de productiviteitsgroei nog sterker en hebben we zelfs enkele jaren met een productiviteitskrimp gekend. De reden voor deze algehele daling blijft ondanks vele studies een mysterie. Veel industrie-experts beweren dat we volop een vierde industriële revolutie (Industrie 4.0) meemaken, maar toch merk je hiervan (nog) maar weinig in de productiviteitscijfers. Robert Solow, Nobelprijswinnaar voor economie voor zijn werk rond

productiviteitsgroei, verwoordde het eerder als volgt: *"You can see the computer age everywhere, but in the productivity statistics."*

Studie rond Belgische productiviteit

In een recente studie over de productiviteit van de Belgische bedrijven doet de Nationale Bank van België een aantal opmerkelijke vaststellingen over onze economie:

- Het aandeel van innovatie in de productiviteitsgroei neemt af. Vroeger kwam het grootste deel van de productiviteitsgroei voort uit innovatie bij de bedrijven. Tegenwoordig komt de helft van de productiviteitsgroei voort uit een reallocatie van de middelen tussen bedrijven: de productiefste bedrijven groeien en trekken medewerkers aan uit de krimpende achterlopers. Deze verschuiving van de resources vergroot het aandeel van de productiefste bedrijven in de economie, waardoor de productiviteit toch nog enigszins op peil blijft.
- De productiviteitsgroei van de Belgische economie is grotendeels toe te schrijven aan de top 10 procent van de bedrijven. De best presterende productiebedrijven zetten een productiviteitsgroei neer van ca. 3,5 procent, terwijl de overige productiebedrijven slechts een productiviteitsgroei van 0,5 procent kunnen rapporteren. De productiviteitskloof tussen achteroplopende bedrijven en de topbedrijven groeit steeds verder. De achterlopers slagen er onvoldoende in om de koplopers bij te benen.
- Elf procent van de bedrijven uit de topgroep betreffen dochterondernemingen van buitenlandse bedrijven. Het is deze kleine groep van dochterbedrijven die verantwoordelijk is voor 80 procent van de productiviteitsgroei. Dit lijkt er op te wijzen dat enkel nog grote internationale bedrijven de vruchten van technologische vernieuwingen kunnen plukken.

De koplopers groeien dus wel nog relatief snel, maar dit vraagt steeds meer onderzoeks- en ontwikkelingsinspanningen. Een studie van Stanford University en MIT toont aan dat de productiviteit van onderzoek al vele jaren sterk achteruit loopt. Een sprekend voorbeeld is de wet van Moore die stelt dat het aantal transistors in een chip elke twee jaar verdubbelt. Deze wet geldt ondertussen al 50 jaar, maar nu zijn er wel 18 maal zoveel onderzoekers nodig als in het begin van de jaren 1970 om dit groeitempo te kunnen aanhouden. Gemiddeld halveert de R&D-productiviteit over alle onderzochte domeinen elke 13 jaar. Aan dit tempo, moet men dus elke 13 jaar zijn onderzoeksmiddelen verdubbelen om dezelfde groei te genereren.

Oplossingen in laaghangend fruit

De vaststellingen van de Nationale Bank zijn verontrustend en geven aan dat België op termijn zijn koppositie kan verliezen. Uit de studie blijkt dat het dichten van de kloof tussen de koplopers en de overige bedrijven veel extra welvaart kan opleveren. De grote productiviteitsverschillen tussen bedrijven geven aan dat er nog wel wat laaghangend fruit te plukken is.

Om de Belgische bedrijven te ondersteunen met hun productiviteitsverbeteringen verzamelden we een aantal tips die we in de komende weken zullen publiceren. Deze tips richten zich bewust niet op het implementeren van geavanceerde technologieën, maar op zaken die met weinig inspanningen kunnen worden gedaan.

Tip 1: Bereken uw arbeidsproductiviteit

(Bron foto : Pexels)

Verbeteren begint met meten en weten. De arbeidsproductiviteit van uw onderneming kunt u gemakkelijk berekenen. De arbeidsproductiviteit is de verhouding tussen de toegevoegde waarde en het aantal personeelsleden. De toegevoegde waarde is het verschil tussen de omzet en de aangekochte goederen en diensten. Een voorbeeld: een bedrijf met een omzet van 10 miljoen euro die 6 miljoen euro aan goederen en diensten aankoopt en 50 mensen tewerkstelt, heeft een arbeidsproductiviteit van 80.000 euro/persoon, ofwel: (10 milj. – 6 milj.)/50 = 80.000 euro. Merk op: de loonkost maakt geen deel uit van de berekening van de arbeidsproductiviteit.

Eenmaal u deze waarde berekend hebt, kunt u uzelf gemakkelijk benchmarken. In 2017 bedroeg de mediaan van de arbeidsproductiviteit voor de Vlaamse productiebedrijven uit de technologische industrie met meer dan 10 werknemers 76.000 euro/werknemer. De 10 procent beste bedrijven realiseerden een arbeidsproductiviteit van minstens 137.000 euro/werknemer.

Bent u geïnteresseerd in de resultaten van uw directe concurrenten? In de balanscentrale van de Nationale Bank kunt u eenvoudig de nodige financiële gegevens van andere bedrijven bovenspitten, waarmee u uzelf kunt benchmarken. Is uw arbeidsproductiviteit hoger dan 140.000 euro/werknemer? Dan zit u bij de topbedrijven en komt u wellicht in aanmerking om een Fabriek van de Toekomst te worden. Zit u er onder? Lees dan verder!

ng

(Bron foto : Unsplash)

Het belang van training mag niet onderschat worden. Onlangs bleek bijvoorbeeld uit een contact met een planner dat hij niet wist dat Excel ook een zoekfunctie heeft. Als gevolg hiervan moest hij veld per veld zijn planningslijst afzoeken om specifieke vragen over de levertijd te kunnen beantwoorden. Zo moeten we jammer genoeg ook vaststellen dat veel kantoormedewerkers niet in staat zijn om een draaitabel of macro te maken.

Een studie van KU Leuven geeft aan dat de werknemers van bedrijven die de nodige training voorzien ca. 20 procent productiever zijn. Training vormt hiermee één van de grootste hefbomen om de productiviteit op te krikken. Start dus met het in kaart brengen van de trainingsbehoeften in uw onderneming. (En ja, alle Excelgebruikers die niet weten hoe je macro's kan opzetten, hebben wellicht nood aan training.)

Tip 3: Gebruik twee schermen

(Bron foto : Unsplash)

Medewerkers die veel data moeten verwerken kunnen hun productiviteit met 5–10 procent verhogen door twee schermen te gebruiken. Door programma's over de twee schermen te verdelen, wordt het gemakkelijker om gegevens uit één bron (bijv. e-mails, Excel) te verwerken in een tweede systeem (bijv. ERP). Door twee schermen te gebruiken kan je ook het aantal data-ingavefouten met een derde verminderen.

Tip 4: Elimineer transpaletten

Transpaletten zijn een populair transportmiddel, maar geraken vaak zoek, waardoor onnodig veel tijd verloren gaat. Hiervoor zijn er twee oplossingen: geef je transportmiddelen vaste parkeerplaatsen, of nog beter, elimineer het gebruik van transpaletten. Dit kan je vaak doen door het inzetten van alternatieve transportmiddelen, zoals rollenbanen of door wielen te monteren onder de materiaalbakken.

Tip 5: Lanceer geen productieorders op de werkvloer waarvoor nog delen ontbreken

(Bron foto : Unsplash)

Wanneer niet alle componenten voorhanden zijn om de productie te kunnen starten, kan dit leiden tot onnodig veel tijdverlies. Medewerkers gaan vruchteloos op zoek naar de ontbrekende componenten en supervisors verliezen tijd met uitzoeken waar de componenten gebleven zijn. Dit kan eenvoudig worden opgelost door orders pas vrij te geven zodra alle componenten voorhanden zijn. In sommige gevallen zagen we hierdoor productiviteitstijgingen tot 15 procent.

In de volgende delen presenteren we u telkens vijf eenvoudige tips waarmee u de productiviteit op kantoor en in de productie kan opkrikken. Heeft u ook tips? Laat ons iets weten, zodat we deze kunnen delen en we met z'n allen productiever kunnen worden!

Hier vindt u een overzicht van de andere delen in deze reeks met tips.

*In productiebedrijven gaat heel wat tijd verloren aan plannen, herplannen en het opvolgen van orders. POLCA is een productie-aansturingssysteem dat het plannen en opvolgen van de productie heel wat eenvoudiger maakt. Op **5 juni 2019** organiseert Sirris een **masterclass rond POLCA** met de bedenker Rajan Suri. Lees er meer over in onze agenda!*

Auteurs

Pascal Pollet